

บทที่ 3

ขอบเขตการศึกษาและระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยเฉพาะประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการศึกษาเฉพาะเทศบาลนครนครสวรรค์
- 2) เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่สำคัญ 4 ปัจจัยตามวัตถุประสงค์
- 3) เป็นการศึกษาประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่
 - คณะผู้บริหาร
 - พนักงานเทศบาล
 - ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

3.2 สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัญหาการบริหารงานในเทศบาลนครนครสวรรค์ ” ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

“ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเทศบาลนครนครสวรรค์ในปัจจุบันเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ”

จากสมมติฐานดังกล่าวสามารถแยกประเภทของตัวแปร ได้ดังนี้

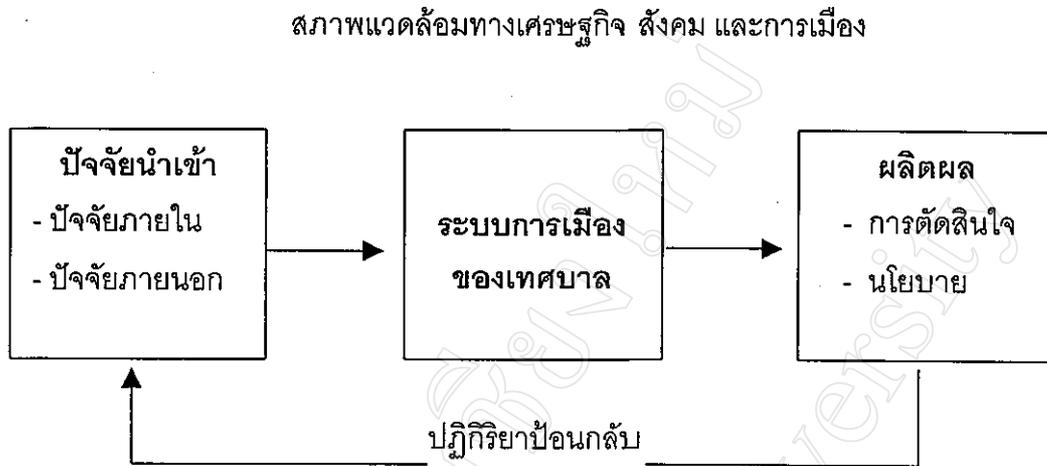
ตัวแปรอิสระ คือ

1. ปัจจัยภายในองค์กรเทศบาล ได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากผู้บริหารของเทศบาล ปัจจัยด้านบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในเทศบาล ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ เป็นต้น

2. ปัจจัยภายนอกองค์กรเทศบาล ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลกับประชาชน เช่น การให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของประชาชนแก่เทศบาล , ความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลกับรัฐบาลกลาง เช่น การควบคุมเทศบาลในด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลกลาง

ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งตัวแปรอิสระทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรเทศบาล อาจส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารงานในระดับมากที่สุด ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดก็ได้

3.3 กรอบความคิดในการศึกษา

ภาพที่ 3 แสดงกรอบความคิดในการศึกษา

ปัจจัยภายใน

- ปัจจัยด้านงบประมาณ เช่น การได้รับการจัดสรรงบประมาณจากผู้บริหารเทศบาลน้อยเกินไป
- ปัจจัยด้านบุคลากร เช่น การขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน
- ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภายในของเทศบาล เช่น การขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
- ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ เช่น การเกิดความขัดแย้งกันในการปฏิบัติงาน การเกิดระบบอุปถัมภ์

ฯลฯ

ปัจจัยภายนอก

- ความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลกับประชาชน เช่น ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือแก่ทางเทศบาลในเรื่องต่าง ๆ
- ความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลกับรัฐบาลกลาง เช่น การที่รัฐบาลกลางยังควบคุมเทศบาลมากเกินไป ยังไม่ให้ความเป็นอิสระอย่างเต็มที่

ฯลฯ

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

- ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ฯลฯ

สภาพแวดล้อมทางสังคม

- จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น
- ปัญหาการจราจร
- ปัญหาการกำจัดขยะ

ฯลฯ

สภาพแวดล้อมทางการเมือง

- อำนาจและความเป็นอิสระในการบริหารงาน

ฯลฯ

จากภาพสามารถนำมาใช้ในการพิจารณาได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรเทศบาล รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองได้ส่งผลต่อการบริหารงานของเทศบาลอย่างไร ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงานอย่างไรบ้าง และทางเทศบาลนครนครสวรรค์มีวิธีจัดการกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อย่างไร

3.4 วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมกับการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งสามารถกำหนดวิธีการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อศึกษาถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีและกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานของการเข้าใจสภาพปัญหา การตั้งสมมติฐาน และการใช้ระเบียบวิธีการศึกษา ซึ่งอาจแบ่งเอกสารได้ดังนี้

ก. เอกสารประเภทหนังสือ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารสิ่งพิมพ์ ข้อมูลเฉพาะ และข้อมูลด้านวิชาการต่าง ๆ

ข. เอกสารประเภทประกาศ คำสั่ง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์ และการแจกแบบสอบถาม โดยมีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ก. การสัมภาษณ์ระดับผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก โดยใช้แบบสอบถามลักษณะแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structure) เป็นการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (Indepts Interview) เป็นการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและทัศนะได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัญหาหลักในการบริหารงานในระดับเทศบาลนครด้านลึกเชิงคุณภาพ ประกอบการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้การสัมภาษณ์ทั้งหมด 26 คน ดังนี้

- ข้าราชการประจำ จำนวน 11 คน แบ่งเป็น
 1. ปลัดเทศบาล หรือรองปลัดเทศบาล จำนวน 1 คน
 2. หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก ซึ่งมีจำนวน 10 คน
- ข้าราชการการเมือง จำนวน 15 คน แบ่งเป็น
 1. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี และเทศมนตรี ซึ่งมีจำนวน 5 คน
 2. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 10 คน

ข. การแจกแบบสอบถามพนักงานเทศบาลในแผนกต่าง ๆ โดยใช้แบบสอบถามลักษณะแบบมีโครงสร้าง (Structure) แผนกละ 5 คน จำนวน 10 แผนก รวมเป็น 50 คน

ค. การแจกแบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โดยแบบสอบถามลักษณะแบบมีโครงสร้าง (Structure) โดยในแบบสอบถามจะใช้ Likert Method เพื่อสามารถวัดความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 200 คน การแจกแบบสอบถามจะแจกตามชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตเทศบาลทั้ง 19 ชุมชน แบ่งเป็นชุมชนละ 10 ชุด รวมเป็น 190 ชุด และมีการสัมภาษณ์หัวหน้าชุมชนอีก 10 ชุด รวมเป็น 200 ชุด

ผู้ศึกษามีมาตรวัดความพึงพอใจแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีการให้คะแนนความพึงพอใจในระดับต่าง ๆ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ได้	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	ได้	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ได้	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	ได้	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

เพื่อให้การวัดระดับความพึงพอใจง่ายแก่การเข้าใจ ดังนั้นผู้ศึกษาได้มีเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจเป็นช่วง ๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ
4.51 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	พึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	พึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้การหาความคิดเห็นร่วมของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดว่า ในแต่ละประเด็นผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละประเด็นคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการใช้โปรแกรม SPSS For Windows เข้ามาช่วย มีสถิติที่ใช้ประกอบ คือ

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติแบบไม่จำกัดการกระจายของข้อมูล (Nonparametric) โดยมีสถิติที่ใช้ใน

การทดสอบ คือ ไคสแควร์ (Chi – Square)

การวัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะใช้ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance หรือ ค่า sig) ที่ 0.05 หรือ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 นั่นเอง